

Unikke kanaler og vandveje

Ejderkrydstogt, Slien-cruise og Flensborg Fjord

16. – 22. september 2024

Der er ikke noget bedre end at komme ud at sejle. I denne uge skal vi sejle ikke mindre end fire gange. Glæd dig til at komme på Ejderkrydstogt og her opleve den store dæmning/sluse mod vest - Ejdersperrwerk. Et stort ingeniørprojekt. På Slien Fjord skal vi cruise ud gennem den sidste del af fjorden og vender i Slien-mundingen, der går ud i den store Østersø. Flensborg Fjord og søfartens sønderjyske del af trekantshandlen med de vestindiske øer skal opleves gennem først foredrag og bagefter ude på selve fjorden. Vi skal også følge vandvejen til Augustenborg, det store hertugelige magtcentrum fra 1640 på øen Als. Ugen krydres naturligvis med masser af højskolesang, foredrag og fællesskab.

Foredrag

- Velkomstforedrag om Sønderjyllands særegne mentalitet og historie.
- Salt, sukker og rom - søfarten i Sønderjylland. En optakt til sejlturen på Flensborg Fjord.
- Smag på Norden - en musikalsk rejse gennem de store nordiske komponisters musik.
- Brydningstid og heltedåd - myter og sagn mellem Norden og De Britiske Øer. En optakt til Slien-cruise.
- Dramatiseret foredrag om H.C. Andersens eventyr. En optakt til besøget på Augustenborg Slot.
- En uge med masser af højskolesang, samvær og oplevelser.

Udflugter

- Sejltur på Flensborg Fjord - sukker fra de vestindiske øer.
- Husum - vandvejen til England og Østersøen.
- Slien-cruise langs Angeln og Svansen.
- Ejderkrydstogt - fra Tønning til Eidersperrwerk.
- Vandvejen til Østersøen - set fra Hertugslottet i Augustenborg på Als.

Velkommen til en almen, klassisk, grundtvigsk folkehøjskole

Rønshoved Højskole er vel nok Danmarks flottest beliggende højskole. Højskolen ligger ud til Flensborg Fjord midt i det bakkede morænelandskab, der byder på skønne vandreture i store løvskove langs fjorden. Stedets beliggenhed giver rige muligheder for udendørsoplevelser, der stimulerer og inspirerer.

Vi er en klassisk, grundtvigsk folkehøjskole og lægger derfor vægt på det almindennende, hvor sange fra højskolesangbogen, gode fortællinger, morgensamlinger, foredrag og fællesskabet er centralt placeret i hverdagen.

Vores kokke gør sig hver dag umage med at servere spændende retter, smagfulde salater og kager – ofte fra det sønderjyske kaffebord

Højskolen kunne fejre 100 års fødselsdag i 2021, og fremstår flottere end nogensinde. Vi har bygget om og renoveret, så skolen er klar til et nyt århundrede.

Nina og Thue Kjærhus
Forstanderteam

Mandag d. 16. september

Ank. med tog til Gråsten Station ca. kl. 15.10. Herefter mulighed for bustransport til højskolen.

Kl. 15-16.25 Ankomst og indkvartering, samt kaffe og lidt brød i skolens lounge.

Kl. 16.30 **Velkomstforedrag ved Thue Kjærhus, forstander.**

Velkomstforedrag om skolen, som er vokset ud af Genforeningen, hvis virke og væsen endnu er afgørende præget af begivenhederne for hundrede år siden, samt tanker om skolens rolle i fremtiden.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra højskolens kiosk.

Kl. 18.15 Aftensmad i spisesalen. Denne første aften skal vi have Rønshoved Tapas. Vores 3 kokke har stegt og kogt lokale råvarer; et bugnende spisebord med små lækkerier, kombineret med gode salater og andet godt.

Kl. 20.00 **Velkomst og rundvisning ved Nina Kjærhus, viceforstander. Vi mødes i Foredragssalen.**

Gennemgang af de vigtigste punkter i programmet, involverede lærere på kurset bliver introduceret, vi synger et par gode sange og slutter af med en rundvisning på skolen. Herefter kaffe og kage med opskrift fra det store sønderjyske kaffebord omkring pejsten i Pejsestuen.

Tirsdag 17. september

Kl. 07.30 Morgenvandring for de friske

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 Morgensamling i foredragssalen

Kl. 10.00 **Foredrag: Om rom, sukker og salt – handel og historie i**

Sønderjylland ved Hans-Tyge Haarløv, højskolelærer.

Sønderjylland har siden tidernes morgen været et knudepunkt for handel: Nord-sydgående handel på hærvejen og ved kysterne har byerne haft forbindelse til de store verdenshave.

Ved Hedeby og Danevirke var der transit over land, så

Østersøhandlen blev forbundet med markederne i vest. Senere

blev der i området foretaget store kanalbyggerier; først med

Ejderkanalen i 1784 og siden Kielerkanalen i 1895. Flensborg

voksende op og blev den tredjestørste by i kongens riger og

lande efter København og Charlotte Amalie i Dansk Vestindien,

og dét var netop handlen med sukker og rom fra de vestindiske

øer, der var med til at gøre Flensborg til en stor søfartsby indtil

tabet i 1864. Flensborg Fjord har samtidigt dannet rammen

om store fortællinger i Danmarks og verdens historie – fra den

tidligste tid, hvor riget blev dannet efter anglernes udvandring

og frem til vor tid. Foredraget er en optakt til sejlturen i

eftermiddag.

Kl. 12.00 Frokostbuffet i spisesalen

Kl. 14.30 **Sejltur på Flensborg Fjord - sukker fra de vestindiske øer.**

Vi skal denne eftermiddag på sejltur på den smukke Flensborg

Fjord. Denne fjord, hvor skibene i 2. halvdel af 1700-tallet var

fyldt med sukker i forbindelse med handlen til de vestindiske

øer. Vi sejler ud langs med den danske side af kysten og

rundt om Oksesøerne. Lægger kort til på den tyske side i

Lyksborg og sejler tilbage mod Flensborg langs den tyske

side af fjorden. Glæd dig til en herlig sejltur, hvor du kan se

alle seværdighederne som f.eks. den imponante flådestation

Mürwik - det 3. Riges sidste residens fra vandsiden. Husk pas.

Kl. 17.30 Øl- og vinsalg fra skolens kiosk.

Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.00 **Fællessang. I aften med udgangspunkt i årtidens sange.**

Nina Kjærhus, viceforstander synger med os, og trækker de

historiske og eksistentielle bånd omkring de udvalgte sange.

Herefter kaffe og kage med særlig opskrift fra Det Sønderjyske

Kaffebord omkring pejsen i pejsestuen.

Onsdag 18. september

Kl. 07.30 Morgenvandring for de friske

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 Morgensamling i foredragssalen

Kl. 10.00 **Husum - vandvejen til England og Østersøen.**

Når vi taler om Husum er der to afgørende faktorer, der har fået byen til at blomstre. Det ene er Husums placering ved Hærvejen. De mange okser, der blev drevet langs Hærvejen, blev fra Husum, udskibet til England. Husum er også kendt for at kong Christian I i 1461 gav Amsterdam privilegier på handelen - transitruten mellem Husum og Flensborg. På denne måde blev der skabt et alternativ til den gamle transitroute mellem Hamborg og Lübeck. Denne Transithandel via Husum blev meget stor: skibe fra England, Nederlandene og Norge søgte til Husum med varer, som via transitruten over Flensborg, blev sejlet til landene ved Østersøen.

Husum var i øvrigt også den første by i Sønderjylland, hvor reformationen for alvor slog igennem. Det var i byens Mariekirke, at Hermann Tast i 1522 holdt den første lutherske prædiken i hertugdømmet. Som det fremgår, så sejler vi ikke i dag, men hører om alle historierne. Husk pas.

Kl. 17.30 Øl- og vinsalg fra skolens kiosk

Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen

Kl. 19.30 **Musikforedrag: Smag på Norden - en musikalsk rejse gennem de store nordiske komponisters musik ved Tim Pohle, musikhistoriker og højskolelærer.**

Foredraget vil give os en god introduktion til de tre store nordiske komponister Edvard Grieg, Jean Sibelius og Carl Nielsens liv og værk. Vi hører blandt andet om, hvad der kendetegner det specielt nordiske i deres musik, og om man i det hele taget kan tale om særlig nordisk musik.

Herefter kaffe og kage i pejsestuen.

Torsdag 19. september

Kl. 07.30 Morgenvandring for de friske

Kl. 07.55 Flaget synges op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 **Brydningstid og helledåd - myter og sagn mellem Norden og De Britiske Øer ved Andreas Pilekjær, højskolelærer.**

Norden og de britiske øer er fælles om myter og sagn, der

går tilbage til folkevandringstiden. Fortællinger om bl.a. Vermund og Uffe, Beowulf og kong Arthur blev nordisk-britisk fællesgods som følge af anglernes udvandring til de britiske øer i 400-tallet, ligesom den nordiske mytologi selv har rødder i denne periode, hvor folk og stammer vandrede på kontinentet og det vestromerske rige gik under. En optakt til Slien-cruise i eftermiddag.

Kl. 11.30 Frokostbuffet i spisesalen

Kl. 12.45 **Slien-cruise langs Angeln og Svansen.**

Vi kører igen syd på, denne gang henover Angeln. Området som angelsakserne dvs. englænderne kommer fra. Vi kører mod øst til havnebyen Kappel ved Slien Fjord. Slien adskiller netop områderne Angel og Svansen. Svansen er iøvrigt det sted, hvor der var flest herregårde i helstaten, og et område, hvor livegenskabet først blev ophævet i 1806. Skibet Sli-prinsessen - en gammel hjuldamp, venter på os. Vi sejler forbi Maasholm, der er et fuglereservat og ikke mindst en lille turistperle. Vi vender i Slien-mundingen, hvor digerne har dannet laguner, hvor havørnen og andre fugle holder til. Vi får en lille halv times ophold i Slimundingen, hvor vi kan nyde den flotte udsigt udover Østersøen eller se nærmere på lodshuset eller måske den lille kro, der hedder det specielle navn: Gift. Det lyder mere voldsomt end det er, men det er plattysk og kommer fra udtrykket her oversat til dansk: Hva' gives der her. Husk pas.

Kl. 18.30 Øl- og vinsalg fra skolens kiosk.

Kl. 19.00 Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.30 **Aftensalon - Fællessang med de forbudte sange.**

En aften med fællessang fra højskolesangbogen. De forbudte sange fra de 56 okkuperede år (1864-1920). Sange, der ikke blot vandt genklang i Sønderjylland, men i det ganske land. Viceforstander Nina Kjærhus tager os med på en tur i højskolesangbogen. Fællessang, når det er bedst. Herefter varm kakao og sønderjyske "pumle".

Fredag 20. september

Ingen morgenvandring

Kl. 07.15 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 08.10 Vi synger flaget op

Kl. 08.15 **Ejderkrydstogt - fra Tønning til Eidersperrwerk.**

Idag skal vi ned til Danmarks gamle grænseflod, Ejderen. Fra den imponerende havneby Tønning sejler vi ud igennem det smukke marsklandskab i Ejdermundingen, hvor vi også får

mulighed for at se sæler og et indblik i Ejderens rige natur. Vi stiger ud ved Eidersperrwerk, som er et imponerende stykke ingeniørarbejde, der siden 1970erne har beskyttet befolkningen for Nordsøens truende stormfloder. Herefter kører vi til den enestående hollænderby Frederiksstad, hvor vi spiser vores frokost. Vi tager kaffen med. Husk pas.

Kl. 18.30

Øl- og vinsalg fra skolens kiosk.

Kl. 19.00

Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.30

Sensommerbiograf. Vi omdanner foredragssalen til biograf og ser en flot kortfilm om Noldes landskab i marsken. Ikke en film om selve maleren Nolde, men det landskab han malede i. Herefter kaffe og kage i pejsestuen.

Lørdag 21. september

Kl. 7.30 Morgenvandring for de friske

Kl. 7.55 Vi synger flaget op

Kl. 8.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 9.00 Morgensamling i foredragssalen

Kl. 10.00 **Dramatiseret foredrag om H.C. Andersens eventyr ved skuespiller Inger Marie Madsen, Århus.**

Humoren var egentlig saltet i mine eventyr. Og netop humoren gør eventyrene tidløse. H.C. Andersens syn på sig selv og sin omverden får os til at le - og græde - med ham. Vi skal denne eftermiddag til drama, når det er bedst med H.C. Andersen. Vi har inviteret skuespiller Inger Marie Madsen til at få os ind i denne eventyrenes verden. Foredraget er en optakt til turen i eftermiddag, hvor H.C. Andersen jo var en hyppig gæst på de hertugelige slotte på vores egn.

Kl. 12.00 Frokostbuffet i spisesalen

Kl. 13.00 **Vandvejen til Østersøen - set fra Hertugslottet i Augustenborg på Als.**

Vi skal i dag til den smukke ø Als, hvorfra hertugerne her havde ret stor indflydelse på helstaten og selvfølgelig hertugdømmet Slesvig. Vi vil sejle til denne pittoreske ø's nordlige ende, hvor vi kører forbi landsbyer, der ikke, som i resten af kongeriget er blevet udflyttet. Vi var jo under hertugdømmet, så her gjaldt Jyske Lov mærkværdigvis stadig, mens vi var tysk. Vores mål i dag er hertugbyen Augustenborg, der ligger idyllisk ud til Augustensborg Fjord. En fjord, der er dyb og derfor er en velegnet vandvej til at komme ud i Lillebælt & Alssund og dermed videre ud i Østersøen. Vi ser det store hertugelige slot ude fra parken. Hovedbygningen er et af Sønderjyllands

absolut flotteste barokbygninger. Midt i den flotte slotspark ligger bygningen - Augustina, hvor Christian den 7.'s Dronning Caroline Matilde og livlægen Struenses kærlighedsbarn blev dømt til at bo. I dag danner bygningen rammen om et alsidigt udstillings- og arrangementsprogram med fokus på den eksperimenterende samtidskunst. Vi får også tid til gåtur igennem den smukke slotspark, der rummer enkelte markante kunstværker, sjældne træer og buske og ikke mindst har en betagende udsigt til Augustenborg Fjord. Vi tager kaffen med. Sejlturen i dag er med Bitten-Klausen færgen, der tager 15 minutter og bringer os fra Sundeved fra fastlandet til øen Als. Øl- og vinsalg fra skolens kiosk.

Kl. 17.30

Kl. 18.00

Festmiddag. Vores 3 kokke forkæler os med en flot 3-retters menu. Aftenen går herefter over i Gæt en højskolesang og andet godt.

Søndag 22. september

Ingen morgenvandring pga. afrejsedag

Kl. 07.55

Vi synger flaget op

Kl. 08.00

Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 08.50

Kort morgensamling.

Vi samles i Foredragssalen, synger de sidste højskolesange og siger farvel. Herefter afsked og afrejse, så man kan komme med bussen fra højskolen kl. 9.20 og med toget fra Gråsten Station ca. kl. 9.50.

Vi forbeholder os ret til ændringer i programmet

Frederiksstads kanaler

Havnen i Husum

Praktiske oplysninger

Tilmelding

Du tilmelder dig nemt på vores hjemmeside www.ronshoved.dk under "Korte kurser". Du kan vælge mellem at betale online eller at få en regning.

Tilmelding er bindende, hvilket betyder, at vi ikke kan refundere pengene ved afbud. Vi anbefaler derfor, at du tegner en afbestillingsforsikring ved f.eks. Europæiske Rejseforsikring.

Priser

Dobbeltværelse pr. person med eget bad:	5.995,-kr.
Enkeltværelse pr. person med eget bad:	6.995,-kr.

Kontoret hjælper dig gerne med at finde en makker, så du for det første kan spare de penge som et enkeltværelse jo koster ekstra, men også for at du kan få muligheden for at lære en ny at kende.

Beløbet dækker kost & logi inkl. linned og håndklæder samt alle udflugter og programsatte punkter.

Rejsen til Rønshoved med offentlig transport

Vi ligger tæt på IC-linien. Der købes togbillet til Gråsten. Det tager 2½ time fra Århus og 3½ time fra København (med direkte tog hver 2. time). Fra Gråsten tager bussen (nr. 110) kun 15 min.

Vi kan også tilbyde at hente dig med vores bus i Gråsten med togankomst ca. kl. 15.10. Prisen vil være 50,-kr, som du betaler direkte til chaufføren i bussen. Det samme kan vi tilbyde på hjemrejsedagen med togafgang ca. kl. 09.50.

Rønshoved Højskole
Højskolen ved Flensborg Fjord